Hangon perusopetuksen tulevaisuus

Raportin tiivistelmä

Vertikal

3.11.2026

1 Oppilasmäärä vähenee

Palvelutarve pienenee ennustejaksolla. Opetusryhmät ja henkilöstö on suunniteltava kehityksen mukaan.

2 Tilaverkko vaatii uudistamista

Nykyinen tilamäärä ylittää selvästi tarpeen. Ratkaisut edellyttävät rakennusten kunnon ja korjaustarpeiden selvittämistä.

3 Kahden kampuksen vaihtoehdot

Selvitys tarkastelee alakoulujen sekä yläkoulujen ja lukioiden sijoittumista kahdelle kampukselle. Valinta vaatii jatkoselvityksiä.

Tavoitteena laadukas opetus molemmilla kielillä

Kouluverkon, henkilöstön ja tilojen suunnittelu muodostavat yhden kokonaisuuden.

Lähde: Hangon perusopetusselvitys, luonnos 24.10.2026, diat 19–23 ja 34–38.

Oppilasmäärä vähenee vuoteen 2032

Kouluverkon suunnittelun lähtökohtana on pienenevä palvelutarve

Raportin ennustejakso 2026–2032

Muutos koskee molempia kieliryhmiä

Ennusteen mukaan oppilasmäärä pienenee sekä suomen- että ruotsinkielisissä kouluissa.

Muuttovoiton varaan ei voi rakentaa

Ennusteen perusteella Hanko ei nykytilanteessa voi laskea muuttovoiton varaan.

Opetusryhmät ja henkilöstö suunnitellaan yhdessä

Oppilaskehitys on otettava huomioon ryhmissä, henkilöstötarpeessa ja tilojen käytössä.

Tuleva tilatarve arvioidaan oppilaskehityksen perusteella

Ratkaisuissa turvataan opetuksen laatu ja molempien kieliryhmien koulupolku.

Lähde: Hangon perusopetusselvitys, luonnos 24.10.2026, diat 11–16, 19 ja 34.

Opetuksen kustannukset ja henkilöstö

Oppilaskehitys edellyttää henkilöstörakenteen ja opetusryhmien yhteistä suunnittelua

Henkilöstökustannusten vertailu

Raportin vertailuluvut

8 492 €
Hanko

7 795 €
Suomen mediaani

Henkilöstömenot laskennallista oppilasta kohti

Laskennallinen oppilas tasaa ala- ja yläkouluopetuksen kustannuseroa. Luvut eivät kuvaa opetuksen kokonaiskustannusta.

Hangon henkilöstökustannus ylittää Suomen mediaanin.

Ylitunnit ja henkilöstösuunnittelu

Päätoimisten opettajien keskimääräiset ylitunnit

4,13 vvkt
Suomenkielinen opetus

1,93 vvkt
Ruotsinkielinen opetus

vvkt = vuosiviikkotuntia

Ylitunnit ovat virkavelvollisuustunteja edullisempia. Niiden määrää voi käyttää myös pelivarana oppilasmäärän pienentyessä. Oppilasmäärän väheneminen edellyttää myös virka- ja tuntiopettajasuunnitelmaa.

Henkilöstötarve arvioidaan oppiaineittain ja opetusryhmittäin.

Henkilöstösuunnitelma seuraa oppilaskehitystä

Eläköityminen, tehtävärakenne ja tarvittavat kelpoisuudet tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena.

Lähde: Hangon perusopetusselvitys, luonnos 24.10.2026, diat 6 ja 18–19.

Tilojen määrä ja opetuksen tarpeet

Oppilaskehitys ja tilojen toimivuus ohjaavat kouluverkon suunnittelua

Perusopetuksessa tilaa

noin 30 m²

Bruttotilaa oppilasta tai opiskelijaa kohti

Raportin mukaan nykyinen koulutilojen määrä on erittäin runsas.

Suuntaa-antava kansallinen vertailutaso: noin 12–14 m²/oppilas.

noin 24 m²

Oppilasta kohti alakoulujen sijoittumislaskelmassa

Jos kaikki alakoululaiset sijoittuisivat Keskuskouluun ja Centralskolaan, tilaa olisi raportin mukaan edelleen väljästi. Laskelma koskee lukuvuotta 2026–2027.

Tilojen määrä ei yksin ratkaise

Kunto ja korjaustarpeet

Keskuskoulusta ja Centralskolasta sekä molemmista yläkoulu–lukiokampuksista tarvitaan perusteellinen kunto- ja korjausvelkatarkastelu.

Tuki ja esteettömyys

Erityisopetuksen sijoittuminen edellyttää sopivia tiloja. Tita-Marian koulun toimintojen mahdollisessa siirrossa esteettömyys on varmistettava.

Opetuksen toimivuus

Tilasuunnittelussa tarkastellaan kotiluokkia, pienryhmätiloja, erikoisluokkia ja yhteiskäyttöä. Myös esiopetuksen sijoittuminen vaikuttaa kokonaisuuteen.

Tilojen sopeuttaminen edellyttää pedagogista ja teknistä suunnittelua

Tavoitteena toimivat oppimisympäristöt ja tulevaan oppilasmäärään sopiva tilaverkko.

Lähde: Hangon perusopetusselvitys, luonnos 24.10.2026, diat 20–23, 26 ja 38.

Vertailutaso 12–14 m²: tilaajan arvio.

Kouluverkon vaihtoehdot A ja B

Raportin ehdotukset toimintojen sijoittumisesta kahdelle kampukselle

A Keskuskoulu/Centralskola ja Haagapuisto

Keskuskoulu/Centralskola

Suomen- ja ruotsinkieliset vuosiluokat 1–6
Esiopetus ja erityisluokkaopetus

Haagapuisto

Suomen- ja ruotsinkieliset vuosiluokat 7–9 sekä lukiot
Kansalaisopiston ja/tai musiikkiopiston toimintoja

Selvitettävää

Keskuskoulun/Centralskolan osittainen purku ja mahdollinen uudissiipi. Rakennus on suojeltu, joten purkumahdollisuus on epävarma. Haagapuiston teknisen työn tilat on ratkaistava.

B Keskuskoulu/Centralskola ja Hangö högstadium–gymnasium

Keskuskoulu/Centralskola

Suomen- ja ruotsinkieliset vuosiluokat 1–6
Esiopetus ja erityisluokkaopetus
Musiikkiopiston ja/tai kansalaisopiston toimintoja

Hangö högstadium ja gymnasium

Suomen- ja ruotsinkieliset vuosiluokat 7–9 sekä lukiot
Tarvittaessa kansalaisopiston ja/tai musiikkiopiston toimintoja

Selvitettävää

Rakennusten kunto ja korjaustarpeet sekä suuren juhla- tai auditoriotilan tarve. Teknisen työn tilat ovat kampuksella valmiina.

Vaihtoehtojen elementtejä voidaan myös yhdistää
Lopullinen sijoittuminen ratkaistaan kunto- ja riskitarkastelun sekä tilasuunnittelun perusteella.

Lähde: Hangon perusopetusselvitys, luonnos 24.10.2026, diat 35–37.

Toteutuksen vaiheet ja oppilaiden siirtymät

Raportin suositus – ajoitus täsmentyy jatkovalmistelussa

Rakennukset

1. Päiväkotiratkaisun suunnittelu sekä koulujen kunto- ja korjausvelkatarkastelut.
2. Päiväkotiratkaisun toteuttaminen.
3. Päätös kouluverkon vaihtoehdosta: A, B, yhdistelmä tai muu ratkaisu.
4. Koulujen hankesuunnittelu oppilaskehityksen pohjalta, rehtorit ja opettajat mukana.
5. Ensin Keskuskoulun/Centralskolan peruskorjaus, sitten yläkoulu–lukiokampus.

Oppilaat ja väistöjärjestelyt

1. Hangonkylän ja Lappohjan oppilaat Keskuskouluun 2027/2028 (raportin ehdotus).
2. Tita-Marian ja Hangöby skolan oppilaat Keskuskouluun/Centralskolaan uuden päiväkodin käyttöönoton ja korjausvaiheen mukaan.
3. Keskuskoulun/Centralskolan sisäiset väistöt vaiheistetun korjauksen aikana. Hangöby skola tarvittaessa reservinä.
4. Yläkoulujen ja lukioiden väistö sille kampukselle, joka jää lopulta pois käytöstä.
5. Kahden kampuksen verkkoon siirtyminen peruskorjausten valmistuttua.

Rakennusten ja oppilaiden siirtymien aikataulut sovitetaan yhteen.
Kyse on selvityksen ehdotuksista, ei tehdyistä siirto- tai investointipäätöksistä.

Lähde: Hangon perusopetusselvitys, luonnos 24.10.2026, dia 38.

Vaihtoehtojen reunaehdot ja vararatkaisut

Kunto- ja kustannustarkastelut täsmentävät lopullista kouluverkkoa

A Yhteiset reunaehdot

Suojelu ja mahdollinen osittainen purku

Keskuskoulu/Centralskola on suojeltu.
Osittaisen purun toteutettavuus on selvitettävä erikseen.

Opistojen tilat ja yhteiskäyttö

Kansalaisopiston ja musiikkiopiston sijoittumista sekä opetustilojen yhteiskäyttöä tarkastellaan kokonaisuutena.

Vaihtoehtoja voidaan yhdistää

Raportti esittää mahdollisuutena opistojen sijoittamista Hangö gymnasiumiin myös A-vaihtoehdossa. Rakennuksesta voisi muodostua taidetalo.

B Jos Keskuskoulun korjaus käy liian kalliiksi

Muita sijoittumisratkaisuja selvitetään

Raportin mukaan Haagapuistoon mahtuisivat vuonna 2032 vuosiluokat 5–9 ja lukiot. Vuosiluokkien 1–4 tiloja voitaisiin tarkastella päiväkotikampuksen yhteydessä.

Toinen tarkasteltava mahdollisuus olisi Hangö högstadiumin soveltuminen alakoulukäyttöön.

Luopumisen seuraukset huomioidaan

Raportti ei pidä Keskuskoulusta/Centralskolasta luopumista toivottavana. Erityisesti keskuskeittiön korvaaminen aiheuttaisi merkittävän ratkaistavan kysymyksen.

Kouluverkkoa arvioidaan opetuksen ja kiinteistöjen kokonaisuutena
Käytöstä poistuvien kiinteistöjen myyntiä tai käyttöä elinkaaren loppuun tarkastellaan erikseen.

Lähde: Hangon perusopetusselvitys, luonnos 24.10.2026, diat 35–37.

Hangon perusopetusselvitys tiivistettynä

Opetuksen laatu molemmilla kielillä on uudistamisen lähtökohta

1 Oppilasmäärä vähenee

Raportin ennusteessa palvelutarve pienenee vuoteen 2032. Opetusryhmät ja henkilöstö suunnitellaan oppilaskehityksen mukaan.

2 Henkilöstökustannus ylittää mediaanin

Hanko: 8 492 € laskennallista oppilasta kohti.
Suomen mediaani: 7 795 €.
Luvut koskevat henkilöstömenoja.

3 Tilaa on runsaasti

Bruttotilaa on raportin mukaan noin 30 m² oppilasta tai opiskelijaa kohti. Tilaverkkoa arvioidaan yhdessä rakennusten kunnon ja opetuksen tarpeiden kanssa.

4 Kahden kampuksen ratkaisu on vaihtoehto

Alakoulut Keskuskouluun ja Centralskolaan.
Yläkoulut ja lukiot Haagapuistoon tai Hangö högstadium–gymnasium–kampukselle.

Seuraavaksi kuntotutkimukset ja vaihtoehtojen tarkempi arviointi

Kouluverkkopäätös ja vaiheistettu toteutus valmistellaan näiden pohjalta.

Lähde: Hangon perusopetusselvitys, luonnos 24.10.2026, diat 6, 11–23 ja 34–38.

Kiitos

Meri hengittää
Pieni käsi rakentaa
Huomisen polun

Raportin laati
Esa Jaakkola

Tiimissä olivat
Esko Sainio
Pirjo Kosonen
Simo Pokki

Vertikal Oy
www.vertikal.fi

Vertikal